

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile neprimite nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nur. Augensfeld & Emmerich Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII. Erzsébet-körút).
Prețul inserțiilor: o serie
germond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
I-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi

Abonamente pentru Austro-Ungarie:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumără la toate ofi-
cile postale din țară și din
străinătate și la d-nii colectorii.

Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului Inului Nr. 80. etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 259.

Brașov, Sâmbătă 24 Noemvrie (7 Decemvrie).

1907.

Proiectul antipolonă de greutate.

Așadar guvernul prusian a și suferit primul eșec cu proiectul său anti-polon. Comisiunea dietei prusiane a respins în ședința ei de Mercuri după amiazi proiectul de expropriare.

Conservativii au votat toți contra și astfel au hotărât deocamdată soarta lui. Proiectul a fost respins cu voturile conservativilor, ale celor din centru, ale liberalilor și ale Polonilor, cari la olaltă au dat 19 voturi. Pentru proiect au votat 9 membri ai comisiei (liberal-conservativi și național-liberali.)

Aceasta majoritate nu înseamnă negarea totală a proiectului, ci mai mult dorința, ca el să fie modificat.

Conservativii au fost nemulțumiți cu declarațiile date de ministrul de finanțe asupra umănuntelor executării legii de expropriare și l-au întrebat, ce părere are despre o eventuală oprire de a se vinde pământuri germane Polonilor? Ministrul le-a răspuns, că o astfel de oprire ar atinge libera migrare și ar putea fi decisă numai de Reichsrath. Acesta nu va face însă cel mai mic pas până ce guvernul prusian nu-i va dovedi, că a întrebnițat toate mijloacele celelalte fără a ajunge la scop. În urma aceasta conservativii au declarat, că vor vota în contra proiectului, de oarece nu li-s'au dat garanțele de lipsă.

S'a vorbit și în parlamentul german despre proiectul anti-polon al guvernului prusian. Ocaziunea a dat'o discuțiunea din „Reichsrath“-ul austriac asupra acestui proiect. În aplauzele întregii stânge și a fracțiunii polone deputatul din uniunea liberală, Gothein, a respins amestecul în afacerile Germaniei, desaprobând mai ales purtarea președintelui camerei austriace, care, deși a declarat față cu deputatul polon din Galiția Glombinski, că chestiunea nu e de competența „Reichsrath“-ului, totuși i-a dat sfatul de a adresa o interpelare ministrului-președinte austriac.

Același deputat Gotheiu, după ce ș.a. făcut datoria de a protesta, contra amestecului din afară, a aflat de bine a atrage atențiunea parlamentului german asupra unor fapte și împrejurări, peste cari nu se poate trece așa ușor. Între altele el a întrebat: „Dar, domnilor, cine credeți că s'a ridicat în Reichsrathul austriac în contra imperiului german? Nu au fost numai Polonii și Cehii, au fost chiar inimizii cei mai mari ai Polonilor, Rutenii, au fost deputații italieni, au fost cele două partide mai mari germane din Austria, creștinii-sociali și social-democrații. Aceștia toți au condamnat în Reichsrath aceasta politică polonă a Germaniei. Tocmai așa cu inimă ușoară nu ne e permis a trece peste o astfel de rea dispoziție în statul nostru cel mai apropiat vecin, cu care ne leagă o amiciție istorică tradițională. Caci ar fi greșit a crede, că Germanii liberali, cari în camera austriacă au lesaprobat amestecul acela în contra imperiului german, ar aproba pentru aceea politică polonă a Prusianilor.

Nu domnilor! Și ei o desaprobă, și așa am adus-o până acolo, încât am atârțat toate popoarele Austriei în contra noastră.“

Aceste cuvinte au fost primite cu aprobare de toată stângea. Incurajat de aceasta, deputatul german din cestiune s'a întors spre Bülow și a criticat aspru atitudinea lui față cu Germanii liberali din Austria. Principele Bülow i-a numit adecă pe aceștia într'o vorbire a sa din Reichstag (Herbstzeitlose). Printr'asta le-a amintit desartrele lor politice din trecut. „Fost-a cuminde de a ofensa earășii pe cei mai buni amici ai noștri, pe singurii noștri amici în Austria cu cuvântul acela?“

„Și cum stă lucrul în Ungaria? Ungurilor poate le va fi foarte binevenită politica polonă a guvernului prusian, dar pentru frații noștri germani în Ungaria, cari trăiesc acolo cu milioanele, acest proiect de expropriare este o lovitură cu pumnul în față (Foarte bine, în stângea și la Poloni.) Trebuie să cunoască cineva conșternarea acestor oameni, cari se apără și-și iubesc limba și naționalitatea germană, asupra politicii polone a Prusianilor. Noi cu politica aceasta atacăm pe frații noștri din Ungaria, dela spate (Foarte corect, în stângea! strigări: auziți, auziți! la Poloni.)

Cele de mai sus ne dovedesc îndestul, că guvernul prusian și-a vârat mâna într'un cuib de vespici cu proiectul său anti-polon.

Comisia pentru instrucțiunea publică, din sânul ministerului respectiv, a votat bisericilor aug. ev. 24.000 cor. (înainte era numai 16.000) pentru serviciile de catechizare, iar bisericii ev. ref. 66.000 cor. față de 34.000 cât era în trecut.

Subvenții pentru diferite institute și societăți maghiare 85.600 cor.

Spre organizare. În vederea unui plan de acțiune mai intensivă, în viața politică comitatensă, membrii români din congregația bihoreană s'au constituit în club, sfătuindu-se în toate afacerile de însemnătate și aducând hotărâri, cărora fiecare membru trebuie să se supună necondiționat.

De pe culoare. (După »Bud. Hir.«) „Disidentul D. Szász, vine la privul ministru și-i spune cu veselie: »Disidenții n'o să mai vorbească. Cedează terenul croaților. Cu ei s'o isprăviți.«

A. Vlad, naționalistul, însă nu se lasă:

»Nici prin minte nu ne trece să facem obstrucție. După mine mai vorbește Maniu, Hodza și Stefan Pop. Alții nu știu să aibă de gând.«

Socialiștii. În zilele de Crăciun, socialiștii vor ținea conferințe politice în 17 orașe mai mari, cu scop de a lua hotărâri în chestiile de la ordinea zilei. Se va discuta și un plan minuțios pentru o nouă grevă generală.

Pentru răspândirea și înțelegerea principiilor lor, au înființat în Budapesta cursuri de politică practică, de istorie generală și de istoria socialismului — dând astfel pildă cum se poate întări un partid.

Chestia Polonilor în Reichstag. În ședința Reichstagului deputatul liberal Goit-

hein s'a ridicat cu energie în contra amestecului deputaților austriaci în afacerile interne ale Germaniei, și a insistat asupra atitudinii lipsite de tactică, a președintelui Weiskirchner.

Gothein nu aprobă politica poloneză prusiană, din cauza reacțiunii ce-o exercită în Austria. El s'a ridicat chiar în contra atitudinii prințului Bülow care în ultimul timp a insultat amintirea liberalilor austriaci.

Cu asemenea proceduri, spune oratorul, am ajuns să ridicăm popoarele austriace în contra noastră.

— Și în Ungaria?

— Ungurii se vor bucura de politica poloneză a Prusiei; dar această politică este o palmă pentru frații noștri din Ungaria.

Protestanții și ovreii în alianță. Face senzație un articol apărut în semitul »Egyenlőség«, și scris de neastâmpăratul preot calvin D. Ballazár, în care articol autorul solicită însoțirea ovrellor cu protestanții pentru a lupta împotriva »primejdiei comune«, ce este reacția clericală, care amenință cu perire orice liberalism și orice progres național și care țintește reintroducerea domniei întunecului din veacul de mijloc, în toate instituțiile și în întreaga viață publică, prin legi fățișe și prin legi tănuite... Senzația crește prin răspunsul semitului, care »el vrea, zice, să respecte drepturile dobândite de sine«.

Proiectul de expropriare, în contra Polonilor din Prusia, ajuns în comisia parlamentară, a fost respins cu 19 voturi față de 9 voturi ale liberalilor conservatori și ale național-liberalilor. Ședința următoare se va ținea săptămâna viitoare.

Din camera ungară.

Dăm aci în resumat mai larg, discursul d-lui V. Goldis, rostit în ziua de 3 Dec și semnalat și de noi la timpul său.

Oratorul află că nici unul dintre părinții proiectului dela ordinea zilei n'a căutat în deajuns să ne convingă pentru ce proiectul de față este necesitat prin obstrucția croată. Polit ar fi făcut'o dacă-l lăsa presidentul. El oratorul, trebuie să constate, că după definiția kossuthiștilor — când națiunea stă la spatele minorității! — este justificată și obstrucția croată, pe care de altfel nu aci e locul a o înăbuși, ci acasă în Croația. Și acolo, bine înțeles, nu cu forța ci cu împlinirea pretenziunilor juste. Spune despre obstrucție, ad literam următoarele:

»În principiu eu nu sunt pretinut obstrucției. Dimpotrivă, pot să spun sincer, sunt dușmanul ori cărei obstrucții, fiindcă nu este și nu pot să o recunosc îndreptățită pentru nici un caz. Obstrucția este o negație a parlamentarismului. Doar, esența parlamentarismului este tocmai căutarea de a ne convinge unii pe alții cu puterea argumentelor. În ce măsură izbutește sau nu izbutește convingerea asta, este condiționat de înțelepciune, de alte mijloace, și de situațiile politice. În obstrucție eu nu pot vedea decât o volnicie, și am credința, că ori ce situație creată prin volnicie nu poate fi decât o situație bolnavă.«

Dovadă e chiar situația de acum a țării, al cărei caracter îl recunoaște și dl Kossuth, care »cu mintea lui ageră și cu concepția lui ageră«, observă situația falsă în care a ajuns partidul său. — În firul vorbirii se oprește asupra unui moment caracteristic în viața noastră parlamentară: stăpânirea nepermisă a patimilor!

Întâind în meritul chestiei, împărțășește pe deplin temerile factorilor, cari au creat legea. În adevăr trebuie să ne cuprindă o mare îngrijorare față de acest precedent primejdios pentru constituțio-

nalism. Ministrul, secretarul său, și raportorul s'au ferit dinadins a răspunde la chestia asta, fiindcă s'au simțit slabi de ri-ai pi temerile.

Este greșită apoi teza raportorului care a citat câteva legi similare tot numai de câte un paragraf. Acele legi (oratorul citează titulele) îndemnează guvernul de a înartacula și de a înartacula o hotărâre adusă în toată regula, pe când aci guvernul este autorizat de a pune în vigoare, de a executa o lege, care numai e alăturată, la proiectul de autorizare. — Este foarte greu a defini ce este anti-constituțional.

Dicey, celebrul profesor din Oxford dă diferite definiții pentru diferite națiuni. Pentru stările noastre oratorul dă definiția următoare: »anticonstituțională este aceea lege care din punct de vedere politic, nu e practică.«

Sub judecata asta cade și proiectul de autorizare, căci prin el se pun în vigoare nu numai convenții comerciale, cari și de altfel nu se pot schimba, ci se mai cuprind în el o grămadă de dispoziții, cari aparțin exclusiv cercului de putere al statului nostru. În chipul acesta, dacă nu respectăm spiritul legilor, — litera lor ne pretinzând discuția taxativă! — parlamentul poate fi răpit chiar de drepturile cardinale a oferi dărilor și recruțiilor.

Pentru state absolut independente e mai puțin primejdiosă vătămarea constituționalismului în cazuri de extremă necesitate, dar asupra statului nostru, ele se pot răzbuna amar.

Face paralela între situația creată de noul proiect și între situația ce-ar fi dacă s'ar menține status quo-ul. Noua situație nu va fi cu nimic mai favorabilă. Strămtoarea, atât de des pomenită de guvernele maghiare este o scuză foarte aparentă, și »pentru că guvernul o recunoaște asta, nimeni nu poate să laude pactul«. Arată apoi amănunțit cum conversiunea blocului, așa cum s'a proiectat, nu ne aduce nici un folos și cum linia ferată pe la Anaberg, nouă numai avantajii restrânse ne asigură, Austriei însă avantajii permanente. Se declară aderentul sistemului protecționist, în teritoriul vamal, în vederea întăririi industriei.

Pune în evidență toată sofisteria kossuthiștilor. În opoziție kossuthiștilor făuriseră deviza: trebuie să fim independenți economicște, ca să putem fi apoi tari. Acuma argumentul lor de forță este: trebuie să mai stăm nițel (până în 1917) în comuniune economică cu Austria, ca să ne întărim de a putea fi pe urmă independenți.

Kossuthiștii, singuri nu știu ce vreau. Guvernul actual nu va realiza nicicând teritoriul vamal independent, fiindcă nu este sincer aderent ai lui. Este o decadință politică declarația lui Kossuth, că numai pe lângă învoirea Austriei, putem rezilia convențiile cu statele străine. Astfel Austria ne va ținea legați pe vecie. — Forma de convenție cu Austria nu este nici idea lui Vöröss. Ea obvine deja, în numirile pactului din 1867! Primind baza uniunii vamale, s'ar fi putut încheia un pact mult mai bun.

Sunt foarte slabe garanțele, ca măcar în 1917 să obținem teritoriul vamal independent. Asemenea și cu banca. »Noi suntem loiali«, și așteptăm cu critica până vom putea face critică obiectivă.

Cauzele adevărate, tănuite cu grijă, cari au îndemnat pe guvern la încheierea pactului sunt altele. Este mai cu seamă faptul, că din pact are folos agricultura, clasa feudală, ce stăpânește acum politica Ungariei! (Dovedește cu cifre.) Partidul kossuthist se mândrea în o vreme de a urma o politică practică; acuma dă dovezi contrare.

Protestează, ca deputații români să fie priviți »în afară de națiune«. Teoria cu lupta împotriva elementelor destructive a fost născocită numai pentru a câștiga »în-

vingeri ieftine. Ungaria nu-și va cuceri independența fără concursul naționalităților. Programul Românilor (din 1881) lasă deschisă chestia relației față de Austria, însă, cu sau fără independență, noi „nici-când nu vom înceta să luptăm pentru a ne asigura ființa națională, cultura națională“.

Sărbătoarea unui veteran al presei române.

București, 19 Noemvrie.

»Sindicatul ziaristilor« a dat ieri la orele 12 $\frac{1}{2}$, în sala de marmură a hotelului »Bulevard«, un banchet în onoarea decanului presei române, d-l Grigore Ventura, prim-redactor la ziarul »Conservatorul«, publicist, autor dramatic, compozitor muzical de talent, etc., care a împlinit 40 de ani pe cariera ziaristică. Banchetul a fost prezidat de președintele sindicatului, d-l deputat D. Procopiu, directorul ziarului »L'Independence Roumaine«, având la dreapta pe d-l Ventura, iar la stânga pe d-l Paul Greceanu, directorul ziarului »Conservatorul«.

Pe lângă numeroși membri ai sindicatului au mai luat parte colonelul de călărași Socec, directorul cavaleriei din ministerul de război, celebrul sculptor italian Romanelli, C. Rădulescu, subdirectorul general al închisorilor, poetul Cincinat Pavelescu, pictorul italian Vespasiani. Mai multe persoane invitate s'au scuzat prin scrisori și telegrame, urând viață lungă jubilarului.

Primul toast l'a ținut d-l Procopiu, pentru M. S. Regina, patroana »Sindicatului ziaristilor«. Muzica vestitului Ciolac a intonat imnul regal, care ca și toastul a fost ascultat în picioare.

După aceea a vorbit d-l P. Greceanu și C. Bacalbașa, cari au arătat în cuvinte călduroase meritele lui Ventura ca ziarist și publicist.

D-l Ventura mulțumește și apoi povestește despre viața de ziarist la noi, care este frumoasă, dar spinoasă, căci este un apostolat. După aceea descrie viața sa de ziarist. Inceputul gazetăriei l'a făcut la 1866, la ziarul »Trompeta Carpaților« a lui Ceasar Boliac, apoi a colaborat la »Presea« al lui Vasile Boerescu, »Journal de Bukarest«, »Ziua«, »Vocea Covurluiului«, »România liberă«, »Timpul«, »Independence Roumaine«, »Românul«, »Națiunea«, »Epoca«.

A fondat cu Alexandru Beldiman ziarul »Adevărul«, a trecut apoi la »Timpul« devenit în urmă »Conservatorul«, la care se află și astăzi. Ventura a scris și piese teatrale foarte reușite, ca »Curcanii«, »Că-mătarul«, »Peste Dunăre«, »Copila din flori«, etc. El a mai compus și piese muzicale, între cari vestitul cântec »Doi ochi«, »Hora de la Bolintin«, etc.

După aceea mai vorbește d-l Rădulescu, subdirectorul închisorilor, d-l Popescu, prim-redactor la ziarul »Universul«, sculptorul Romanelli, d-l Bacalbașa, colonelul Socec, Vespasiani Rusenescu, Lugomirescu, Grant, Vasiliu etc.

Sindicatul a făcut cadou lui Ventura un frumos ceasornic de aur.

În tot timpul banchetului a domnit cea mai mare animație. Între altele maestrul Ciolac a executat în mod splendid romanța lui Ventura »Doi ochi« am iubit în a mea viață«.

Banchetul s'a terminat la ora 3.

Profitând de invitația d-lui C. Rădulescu, subdirectorul închisorilor, mai mulți ziaristi, colonelul Socec, sculptorul Romanelli, etc., ni-au dus cu trăsura la penitenciarul Văcărești, unde am ascultat o conferință ținută în istorica biserică a închisoarei de către părintele Popescu-Mosoic, directorul Seminarului central, în fața deținuților, despre muncă și influența ei binefăcătoare asupra oamenilor. Deținuții, între cari erau și vre-o 20 de femei, ascultau cu evlavie cele spuse de preotul conferințiar.

După terminarea conferinței am vizitat celele condamnaților, spitalele și ospiciul de alienați, cari sunț într'o esemplară stare de curățenie.

Paza închisoarei o face cu schimbul câte o companie de infanterie, timp de zece zile, sub comanda unui locotenent, afară de acela sunt și numeroși gardieni.

Seara la 5 ne-am reintors în capitală.

Intâmpinare în cauza școalelor.

Onorată Redacțiune,

Ziarul Dumneavoastră, din incidentul unei conferințe, ce am ținut-o cu învățătorii din tractul meu protopresbiteral la 9 Noemvrie a. c., spre a discuta și auzi și păreriile dânilor, ca cei mai interesați în cauză, asupra situației grave a școalelor noastre, cauzată prin ameliorarea salariilor învățătoresți, cerută de noua lege școlară, — greșit informat de oarecine — îmi atribue mie declarațiunea: că, în tot tractul Brașovului numai chiar în Brașov s'au pot susține școalele noastre confesionale fără ajutor dela stat.

Constat, că eu n'am făcut nici în acea conferință și nici în altă parte această declarațiune și deci ziarul D-voastră în urma unei informațiuni greșite și necontrolate din partea D-voastră, a îndus astfel o lume întreagă în eroare.

În cuvântul, ce l-am adresat învățătorilor prezenți, am amintit între altele și de starea slabă materială a parohiilor noastre și greutățile, ce s'întâmpină pentru aranjarea salariilor învățătoresți după prescripțiile legii și am zis, că singur Brașovul e în stare să susțină din fondurile sale proprii școalele în împărțirea lor actuală, și celelalte parohii din tract numai cu mari jertfe din partea parohienilor sau cu ajutor dela stat.

— În paranteză observ aici, că dacă și Hălchiul susține și mai departe școala confesională fără repartiții nouă din partea parohienilor și fără ajutor dela stat, o poate susține numai prin jertfirea unui post de învățător.

De altfel și numai dacă m-ași fi cutetat să fac o declarațiune, cum mi s'a atribue în ziarul D-voastră, atunci nici n'ar fi mai avut senz conchermarea unei conferințe, căci scopul principal al acestei conferințe a fost: să arăt învățătorilor din tractul meu, că numai cu mari jertfe materiale din partea parohienilor s'au putea asigura și pe mai departe existența școalelor noastre și prin aceasta viitorul lor de dascăli confesionali; am voit ca prin aceasta să le arăt și să îndem la o mai intensivă lucrare pentru însuflețirea popoului la aducerea jertfelor, ce s'au cer să le dea pentru susținerea școalelor noastre confesionale și pentru asigurarea viitorului lor.

Ba, pentru ca această lucrare să fie încununată de mai mult succes, am promis, că voi conduce chiar eu ședințele comitetelor și sinoadelor parohiale, cari s'au vor ocupa cu această chestiune și voi stărui din toate puterile, ca, în cât mai multe parohii, să se întregască salariile învățătoresți și fără ajutorul de stat, care se acordă în condiții atât de grele pentru noi.

Pentru orientarea tuturor, cari au fost induși în eroare prin informația greșită, ce s'a publicat în ziarul D-voastră, vă rog, să publicați și protocolul acelei conferințe, pe care vi-l transpun aci în copie.

Din acest protocol se vede destul de clar, că învățătorii se înrolează cu bărbăție în lupta pentru susținerea caracterului confesional al școalelor noastre, enunțată de prea veu. Conzistoriul metropolitan și că nu s'au ingerat și nu s'au ingerează în drepturi, ce nu cad în cercul lor de competență.

În consecință, vă rog, să rectificați informația publicată, precum și comentariile, ce s'au făcut în legătură cu aceea.

Brașov, 21 Noemvrie, 1907.

Vasile Voina.

Protopop.

Procesul-verbal al conferinței învățătorilor din tractul Brașovului, ținută în 9 Noemvrie st. v., 1907, despre care se vorbește mai sus, îl resumăm cum urmează:

1. Președintele le face cunoscut învățătorilor că P. Ven. Conzistoriul l'a invitat pe ziua de 22 Noemvrie a. c. v., la o consultare asupra »modalităților susținerii școalelor« noastre. În urma acestei invitații — dorind să aibă în ce privește salariile învățătoresți și părerea învățătorilor din tractul D-sale — a convocat aceasta conferință.

2. Urmându-se discuția asupra obiectului conferinței și terminându-se, se ia următorul concluz: a) Conferința aderează la concluzul principiar al conzistoriului metropolitan, ca să se susțină și mai departe școalele confesionale. b) Conferința roagă pe d-l președinte să intervină la forurile bisericești, ca acestea — acolo unde se poate și se prevede, că s'ar putea regula salariile învățătoresți, după cum cere noua lege, să binevoiască a lua măsurile necesare ca învățătorilor deja dela intrarea în vigoare a legii școlare, să li se întregască și plătească salariile după cum le fixează această lege. c) Acolo unde se constată oficios, că pe lângă orice efortare biserica nu va pu-

tea în nici un chip satisface legii, Conzistoriul deja de-acum să binevoiască a face demersurile de lipsă, ca învățătorilor să li se reguleze salariile prin ajutor de stat. Motivele, cari îndeamnă conferința să roage Conzistoriul să ia deja de-acum dispoziții în înțelesul punctelor: a) și b) sunt juste și de natură umanitară indeosebi față de acei învățători, cari în urma noiei legi se vor vedea necesități a trece la pensie încă înainte de expirarea timpului de tranziție de 3 ani, iar prin faptul, că se cere deja acum întregire de salar în comunele, unde nici chiar în urma celor mai mari eforturi nu se pot susține școlile din mijloacele proprii, se lucră tocmai în interesul susținerii acestor școale și pentru păstrarea cel puțin în parte a caracterului lor confesional.

Procesul-verbal e semnat de d-l protopop V. Voina ca președinte și d-l R. Frateș ca secretar, și verificat de d-nii I. Darius și Ștefan Popovici ca bărbați de încredere.

Nota Redacțiunii. Am dat loc întâmpinării de mai sus a d-lui protopop Voina. Ne bucurăm că nu se arată indiferent față cu cele ce s'au scris despre declarațiile d-sale în foaia noastră. A simțit, că impresiunea ce le-au făcut n'a fost favorabilă și bine face că se rectifică. Procesul verbal al conferinței, ce a ținut-o cu învățătorii, însă nu ni se pare destul de apt pentru a răsturna în cazul de față cele ce s'au raportat în foaia noastră despre impresiunea generală ce a făcut-o vorbirea d-lui protopop în acea conferință.

Aici zicala străbună: »Quod est in actis, non est in mundo«, s'ar putea aplica așa: Quod est in mundo, non est in actis. D-l protopop vede desigur ce-ar fi mai bine, și fără îndoială nici nu s'a gândit să împiedece cumva ceace s'ar putea face spre binele școalelor noastre, dar n'a desvoltat în conferința amintită convenita energie pentru a se pronunța cu toată puterea convingerei în direcția singur mântuitoare, ce se exprimă în procesul verbal amintit cu cuvintele »nici chiar în urma celor mai mari eforturi«. Adecă numai acolo s'au poată fi vorba de o întregire a salariilor învățătoresți cu solicitarea ajutorului de stat, unde aceasta întregire din mijloacele proprii nici chiar în urma celor mai mari eforturi nu este cu puțință. După informațiunea noastră, care, repetăm și față cu cele de mai sus, este bazată pe comunicări autentice nu numai dintr'o singură parte, se prezintă însă lucrul astfel că impresiunea ce-a făcut-o vorbirea președintelui a fost de așa, încât după această vorbire, care a fost salutată cu semne de aprobare, s'a ridicat între alții unul din învățătorii prezenți zicând, că demnitățile noastre ar cere totuși ca înainte de a recurge la ajutorul de stat, să facem cel puțin o încercare serioasă de a susține, unde numai se poate, școalele din mijloacele proprii.

Dacă impresia ce a făcut-o vorbirea d-lui protopop n'ar fi fost așa, că d-sa însuși crede că nu se vor putea în afară de Brașov susține școale confesionale în protopopiat, din mijloace proprii, propunerea de mai sus nici n'ar fi avut loc. Dar însuși tenorul întâmpinării d-lui protopop, ne dovedește, că d-sa n'a declarat cu toată energia față cu învățătorii întruniți că: da, se poate și trebuie să se poată isbui a avea și în comunele rurale din protopopiat, deși cu mari jertfe (nu cum zice d-sa: »numai cu mari jertfe«) și școale confesionale, cari să nu fie tributare, ci de sine stătătoare.

În colo nu putem decât să dorim ca ceea ce a promis d-l protopop, după afirmarea sa de mai sus, să se împlinească în tocmai și cu prisos.

În fine încă o mică observare: D-l protopop Voina, ca și când printr'asta ar voi să-și apere pesimismul său, mai zice între paranteze: »Și ceace au făcut parohienii din Hălchiu »au putut face numai prin jertfirea unui post de învățător.« Dar oare ce era să facă, să jertfească școala pentru a salva postul aceluși al doilea învățător, care acolo nu e neapărat de lipsă?

STIRILE ZILEI.

— 23 Noemvrie v.

Alegerile pentru congregațiunea comitatului Brașov în cercul Săcelelor. Din Satulung ni se scrie: În 3 Decemvrie s'au făcut în Satulung (Săcele) alegerile pentru patru membrii în consiliul județian Brașov. Lupta a fost desperată. Preste vr'o 10 trăsuri alergau în galopul cailor după alegători. Nici odată n'au votat atâți alegători. S'au dat de tot 282 voturi. Ungurii au

avut 7 candidați, iar românii, cari în privityna numărului alegătorilor abia fac 1/4 parte, au pus un singur candidat, pe părintele Romul Verzea. Românii de astădată au dat o frumoasă dovadă de disciplină și solidaritate. Toți câți au fost pe acasă, în număr de 70 — neabsentând nici un preot sau învățător — sau prezentat la alegere, votând pentru părintele Verzea — care afară de aceste voturi a mai primit 46 voturi dela acei maghiari, cari au fost atât de echitabili — încât nu au ignorat dreptul nostru. A fost ales deci spre bucuria și mulțămirea noastră primind 116 voturi.

Reușita părintelui Romul Verzea se atribue bunelor relații — ce există astăzi între toți preoții din Săcele. Dorim să știe toată suflarea românească, că diferențele dintre preoții noștri din Săcele astăzi sunt aplanate. Sperăm că în viitor — uniți fiind în cugete și simțiri — multe lucruri bune și folositoare se vor putea realiza pentru binele popoului nostru și cauza noastră românească. — *Un alegător.*

Examenul de corigență de maturitate la gimnaziul gr. or. român din Brașov se va ține în ziua de 5 (18) Dec. a. c.

Căsătoria avere națională. Din cunoscutul prilej al căsătoriei Széchenyi-Vanderbild, care preocupă în mare măsură chiar cercurile mai înalte din America, bărbatul de stat american, democratul William J. Bryan, a făcut aluzie și la aceasta căsătorie, în o mare adunare populară. Căsătoriile internaționale, zicea, nu sunt alta decât contract de vânzare și cumpărare, schimbarea averei în titlatură și ranguri. Fata americană este a bărbatului american! Acea americană, care din curată vanitate își jertfește averea pentru titlaturi, nu poate să iubească patria și nu e credincioasă steagului cu vergi înstelate

O carte de sociologie despre școalele noastre. Profesorul dela școalele reale din Timișoara, Kunfi Zs., unul dintre »tinerii sociologi maghiari (socialismul științific, în frunte cu Pikler) cu bun nume, a tipărit un volum în biblioteca pentru sociologie, despre »Păcatele instrucțiunii populare la noi«. Este mizerabil, spune, învățământul popular în școalele maghiare, dar în cele ale naționalităților este chiar de două ori mizerabil. În acele școli nu poate intra lumina, fiindcă marea proprietate maghiară și biserica statului maghiar caută dinadins să țină în prostie masele românești, ca să le poată întrebuița de unealtă împotriva maseilor maghiare prin luminare. Impunerea limbii maghiare, mai legea lui Apponyi, tot numai cu acest scop s'a făcut.

Logodnă. Clementina Câmpian și Vasile Magda locotenent în armata honveților, logodiți. Elisabetopol — Trencin, 1 Decemvrie 1907.

Satisfacție bătăușilor dela Târcala. vine să dea și tribunalul din Timișoara, după celebra tribunație de recunoștință a ministrului Kossuth. Pomenitul tribunal a osândit la 6 luni închisoare și 300 cor. amendă pe culegătorul-tipograf I. Schuster, pentru că în roaia socialistă »Volkswill«, a luat la respăr isprăvile acelor bătăuși, dela cari românii au să suferă așa de multe.

Despre chestia naționalităților, în toate fazele și direcțiile ei, are de gând să dea o carte voluminoasă, cam de 300 pagini, deputatul kossuthist Balogh Ernő, care a mai scris în chestia asta. Se zice că va fi o lucrare obiectivă — plănuită ca un răspuns pentru Björnson și Teitsoi. În cadrele acestui obiectivism va încapa, bine înțeles, și un »plan amănunțit, cum s'ar putea strivi naționalitățile.«

Și portretele tradează patria. Printre slovaci se împărțesc niște tablouri, pe cari este înfățișat părintele Hlinka între doi jandarmi și este scris deasupra: »pentru neamul meu, pentru legea mea, și pentru libertate«. Procurorul a tresărit de groază acestei trădări, ce se manifestă »în slăvirea unei crime«, și acum caută în rușul capului să afle cine a făcut tablourile, pe cari firește, numai decât le-a confiscat.

Moravuri parlamentare. Deputatul kossuthist, Olaj L. a anunțat presiului vătămarea imunității sale prin un strigăt ce venise de pe băncile gazetarilor, când el, Olaj, intrerupea neconținut pe un orator. Strigătul cu pricina era: »panamagiul celebru!« — Comisia de imunitate are iarăși ceva ce se tragănează.

Slugărnice. Tot de moravurile parlamentare se ține și asta: Vorbește Apponyi (Marți), pus în foc pentru a sdrobi pe oratorii opoziționali. Zice între altele:

>Chestia băncii va fi în puterea parlamentului la 1910..

Lengyel Z. Și în a guvernului... *Apoyngi:* Dacă Lengyel poate trânti guvernul, de ce să nu poată atunci parlamentul... (Ilaritate.) *Kállay L. Paiat!* *Lengyel:* Cine se leagă de mine? *Președintele Rakowsky:* Rog pe d-l Lengyel să lase camera să se poată desfășura liniștită în discursul d-lui ministru...

Incidentul mai avu o urmare. Lengyel a fost dat în grija comisiei de imunitate, fiindcă vanitosul ministru sezu pe scaun, drămbolit ca un copil micuț.

Banchet în onoarea lui Sztérényi, va da mâne, Sâmbătă, la orele 11½, în sala Redutei, camera de comerț din loc. Un tacâm 10 cor. Toaletă: haină de salon.

O cruce arestată. Economul dela pădurile Bradului, Lazar Fărău, în cucernicia lui față de poruncile lui Dumnezeu, a jertfit peste 100 cor., pentru a putea înălța o cruce frumoasă pe una dintre străzile aceluia orașel. Din nenorocire, zugravul fără multe gânduri s'a pus și a văpsit în tricolor românesc lemnul crucii. Pretura a intervenit numai decât. Ce să facă piosul cetitor, a fost silit să mânjească culorile cu noroi. Atât însă n'a fost de ajuns. Pretorul a trimis doi jandarmi, cari au luat niște țigani cu ei, i-au pus să sape din temelie crucea, i-au pus lanțuri grele, și haide la — închisoare. Cum se întâmplase tocmai în ziua de târg, mulțime de oameni se uita mirată la fapta pângăritoare și erau până în suflet amărâți de atâta neghiobie.

La târgul de vite în Timișoara, în 12 Dec. după cum ni-se anunță, vor fi puse în vânzare foarte multe vite, din pricina lipsei de nutreț. Cu deosebire cai și porci.

Sare. În conferența de pe urmă a partidului kossuthist, un deputat și-a adus aminte să vorbească și despre nevoile economice ale țării, de cari ar trebui să se gândească mai mult partidul, și a cerut ministrului de comerț să facă ceva, ca sarea să se ieftinească măcar cu 8 flieri. Kossuth însă nu putea să făgăduiască nimic. Ceia ce nu ne miră, dacă socotim că sarea pradă însuși partidul cu ministrul său în frunte, — pentru ochii lumii.

Să râzi, ori să plângi?

Spre caracterizarea spiritului de întreprindere și speculativ al industriașilor din iubita noastră patrie, un lucru de tot caracteristic pentru planurile politice actuale cu »vămă separată« etc. reproduc în traducere, din o foaie-jurnal de greu calibru financiar-comercial din Budapesta, următoarele istorioare, despre care numita foaie susține, că nu sunt singure, ci, dacă spațiul i-ar permite, ar putea înșira »până ad infinitum«.

I.

Istoriouara cu nouă sute (900) de cup-toare (sobe) de lut.

La o expoziție privată, aranjată în cutare oraș din Ungaria de o firmă privată a unui stabiliment de întreprinderi industriale, un măestru olar, om foarte isteț în meseria sa, a spus trei cuptoare (sobe) făcute din lut ars, de o rară frumusețe, așezând pe ele și prețul lor de cum-părare.

Atât obiectele (sobe) espuse cât și prețul au cucerit plăcerea publicului și au stârnit pofta de cumpărare în așa măsură, încât abia în trei zile au comandat 900 astfel de cuptoare la direcțiunea expoziției.

Veselă și plină de bucurie de acest succes, direcția chiamă pe măestrul la sine, îl felicitează de măestria sa, îi comunică succesul eminent și îl invită să înceapă a lucra, ca să lîferze cele 900 cuptoare.

Măestrul primește și el cu bucurie felicitările, dar îndată se pune pe gânduri, ia la mână ceruză și hârtie, începe a face la socoteli... iar la urmă declară direcțiunei, că nu primește angajamentul.

— Cum să nu primești, domnule? Nouă sute de cuptoare...

— Nu pot primi decât sub condiția ca să mi-se dea prețul întreg.

— Cum, de ce prețul întreg?

— Pentru-că ar trebui să-mi fac încă două cuptoare de ars lutul și să-mi sporesc numărul caltelor.

Și din acest motiv a rămas întreprinderea nerealizată, ear direcția a trebuit să respingă cele 900 de comanda pe motivul: că măestrul s'a înșelat în preț.

II.

Opșprezece mii de butelii de apă minerală (borvia).

Din Budapesta a fost trimis un mandatar, un tânăr foarte dester, în alte părți ale țării, cu scopul ca să afle piața pentru produse economice și industriale din patrie.

Mandatarul a adunat și luat cu sine mostre de nenumărate produse patriotice și, între acestea, și câteva butelii de apă acră (gazoasă) care în Budapesta se capătă un litru cu 8 flieri.

În țara în care se afla — nu de mult — mandatarul, domnesc călduri mari în timpul verei și oamenii cari au gustat apa adusă de mandatar, au aflat că este foarte răcoritoare și recreatoare. Mandatarul a aflat pe un anteprenor care să procure această apă pentru numitul ținut, și a făcut acord: să lîferze 18 mii de butelii de numita apă cu câte 52 de flieri butelia, loco Fiume. Vine acasă și plin de bucurie din cauza acestui succes, descoperă patronului (principalului) său această daraveră.

Patronul însă cade pe gânduri și răspunde mandatarului său: *dar de unde voi procura eu atâtea lăzi în care să pachetez buteliile cu apă?* — Și gheșeful a rămas baltă.

III.

Mobile școlare în valoare de 8 sute de mii coroane.

Un alt mandatar comercial isteț ajunge în oare-care țară și află că acolo guvernul Franței a hotărât să ridice în respectivul ținut trei-zeci și două de zidiri școlare și să le ajusteze cu toate cerințele lor: mese, scaune, scâmnii, podele etc. etc. Mandatarul se interesează de concurs, face ofertă în numele patronului său și obține acordul.

Serie imediat patronului său, și-l invită ca să trimită fără amănare pe alt mandatar anume la Paris spre a încheia contractul.

Marele întreprinzător industrial din Budapesta primește la timp potrivit avizul mandatarului său despre acordul încheiat, și cu reîntoarcerea poștei îi răspunde: că nu ia asupra sa acest angajament căci, *deși el află desulă garanția în guvernul francez pentru partea financiară a afacerii comerciale, totuși nu poate nimeni aștepta dela dânsul, ca să trimită pe cineva cale așa de îndepărtată — pe speșele sale!* (pentru încheierea contractului). Și nu s'a făcut târgul.

(Va urma.)

Fragmente.

Nimie nu înviează viața omului mai mult decât munca, munca chibzuită și cuminte. Ea îți alină toate durerile îți primenește sufletul, îți naște gânduri bune, îți prefacă voința, îți deschide porțile unui alt rost de trai; munca este dătătoare de viață nouă.

Sub raportul acesta trebuie concepută viața, așiderea și lumea. Viața este un proces de prefacere, o lucrare intensă. Fiecare părticică din lumea văzută și chiar și din cea nevăzută lucră nelnterupt; căci numai prin lucrare proprie se desvoaltă și desăvârșesc lucrurile. Lucrul ține lumea în tățâni și ființa activității este Dumnezăirea. Dumnezeu a lucrat dintr'un-ceptut și lucrează mereu.

Lucrul este întotdeauna și pretutindenea același. Nu există lucru superior ori inferior. Valoarea adevărată a lucrului nu se măsură după obiect, ci după convingerea și voința lucrătorului. Între lucrarea muncitorului de gliă și a filosofului nu este nici o deosebire, dacă ambii lucrători muncesc cu aceeași dragoste, cu aceeași râvnă și cu aceeași convingere curată față de obiect și însemnătatea lui.

Fiecat de neînsemnat obiectul lucrării tale, tu ostenește-te cu osârdie și dragoste curată pentru săvârșirea lui; închipueți că dela săvârșirea aceasta ar atârna mersul lumii întregi. Cine nu lucră cu abnegație și dragoste curată, nu va întra în împărăția cerurilor.

N. R. Păunaș.

Spicuri.

Tendințe federative în două puncte ale Europei: la Bruxelles, reuniunea comisarilor holandez și belgieni discută condițiile unei mai apropiate uniuni între țările lor. — La Copenhaga Adunarea delegaților interparlamentari scandinavii studiază creiarea unei curți supreme arbitrale, ale cărei hotărâri vor fi suverane pentru toate conflictele ivite între cele trei popoare (e vorba și de Danemarca). Grație intervenției hotărâte a Danemarcei, Norvegia va merge alături în bună-înțelegere cu Suedia dușmana sa de ieri.

*

După ce ne-a fost dat să vedem o flotă de război aeriană, dirigeabilă în Franța, iată că în Germania se construiește un automobil special pentru urmărirea baloanelor. El are 60 cai putere și e înzestrat cu un tun, care poate trage pe minut 24 focuri, la o înălțime de cel mult 1000 metri și pe o lungime de 6 kilometri.

Dar se zice că baloanele franceze se pot menține la o înălțime de 1500 sau 1300 metri, așa că automobilul cu tunul său se poate svârcoli pe jos și poate bate câmpii cât i-o plăcea...

Nu le rămâne celor de pe pământ decât să-și pună tunul într'un balon, să se urce sus și să tragă în lung; o să se tragă de cealaltă parte în lat — și așa...

Tot mai bine ca pe pământ, unde nu mai poți încăpea de utopiștii congreselor de pace..

*

În orașele mari din apus, unde teatrul nu e numai o distracție pentru elita intelectuală și mai cu seamă a banului, ci o școală pentru popor, se agită tot mai mult și pe ici pe colo se și pune în practică ideea teatrului popular.

În Berlin o societate a hotărât clădirea unui teatru grandios, situat în mijlocul orașului, un teatru, care să aibă 2000 de locuri și o scenă, pe care să se poată reprezenta spre pildă toate operele lui Wagner — se înțelege, atunci când ele se vor apropia de gustul acestui public, sau mai bine, când acest public se va ridica la ele.

*

Biblia e tradusă până azi în patru sute de limbi. Trebuie să spunem că aici se cuprind și limbile mai multor popoare apropiate de starea de sălbătăcie, având prin urmare uneori limba atât de săracă, că nu s'au putut găsi multe din cuvintele cele mai necesare. Astfel indigenii din Tahiti, n'au termenul corespunzător pentru cinstă după cum cei din Noua-Zelanda nu-l au pe acel de lege.

Despre aceștia noi, Europeanii, am putea zice că sunt nelegiuți sau lipsiți de sentimentul cinstei.

...Cu toate că vorbele »cinstă și lege trebuie să se fi format după necinste, și neleguire, după cum cred că omul a trebuit să-și dea seama mai întâi ce e neleguirea și apoi să știe ce e legea, ce e necinstea întâi și apoi cinstea.

Numeri în Arabia, în Persia și în Sudan, n'au pătruns încă învățăturile lui Isus.

...Și ce aproape sunt aceste țări de Golgota!

M.

NEGROLOG. Subscriși cu inimă frântă de durere anunță, că preaiubitul lor tată, socru, moș și consăngean Simeon Petean, preot gr. cat. deficiente, după un morb scurt și greu, provăzut cu sf. sacramente ale muribunzilor și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului său în 3 Decembrie st. n. 1907 la 2½ oare dimineața, în anul al 79-lea al vieții, 54-lea al preoției, 10-lea al văduviei și al 2-lea an de preot deficiet. Rămășițele pământești ale scumpului defunct se vor așeza spre odihnă vecinică în 5-lea Decembrie st. n. la 11 oare a. m. în cimitirul gr. cat. din Jucul nobil (Nemes-Zsuc.) Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Jucul-nobil (Nemes-Zsuc), la 3 Decembrie 1907. — Ioan Petean, paroch gr. cat. în Jucul-nobil și notar al districtului Cojocnei. Iosif Petean, paroch gr. cat. în Chernecea și notar al districtului Vărădiei. Marișca Petean măr. Pojar, Iuliana Petean măr. Mureșan ca fii și fice. Stefan Pojar, jude comunal, Zaharia Mureșan, docente gr. cat., Iosefina Petean născ. Mihali, Octavia Petean născ. Mioc ca gineri și nurori. Aurel Petean, Ioan Petean, Iosefina Petean, Victor Petean, Octavia Petean, Pompeiu Pojar cu soția sa, Maria Pojar cu soțul ei, Anica Pojar cu soțul ei, Lucreția Pojar cu soțul ei, Lucreția, Silvia, Eugenia, Pompeiu și Victor Mureșan, ca nepoți și nepoate.

ULTIME STIRI.

Budapesta, 6 Decembrie. Ședința de ieri a camerei ungare a avut numai doi oratori. Croatul *Pinterovici* până la orele 12, iar *Lengyel Z.* restul. Acesta, între altele, a contestat dreptul de a se numi convenție internațională pactul cu Austria, din ce oră nu este o reprezentanță separată în chestiile esterne.

Budapesta, 6 Decembrie. Disprezece înși dintre deputații croați au plecat acasă pentru a fi de față la deschiderea dietei. Ceilalți vor continua obstrucția.

Berlin, 6 Decembrie. Criza cabinetului german s'a rezolvit. Partidele conservatoare și liberale au votat încredere cancelarului. S'a încheiat discuția asupra budgetului, după câteva scene aprinse provocate de opoziție în frunte cu Bebel. Se crede de altmintea, că toată criza a fost o manevră a lui Bülow, pentru a întări solidaritatea blocului, sguđuită puțin pe urma incidentelor provocate împotriva armatei de procesul Moltke-Harden.

Bibliografie.

Bucolicele și Georgicele lui Vergiliu traduse de cunoscutul și apreciatul scriitor și profesor pensionar *M. Strajanu.* Bucuresci I. V. Sococu. Se pot procura prin librăria *A. Mureșianu.* Prețul cor. 2.60 plus 10 fil. porto.

Traducerea e făcută de un bărbat competent, din cuvint în cuvint și e însoțită de analiza tuturor cuvintelor cuprinse în textul latin. Elevii gimnasialii, cari au fost nevoiți până acuma a utiliza traduceri streine, de sigur se vor bucura de această carte.

Atragem atențiunea cetitorilor asupra cărților de mai jos, cari se vând cu prețuri reduse, ba chiar numai pe jumătate, de cum s'au vândut până acum.

1) *Lascar Florescu, Ovidonă a Moldovei din 1851 de Wilhelm de Kotzebue.* E cunoscută această scrierie ca o lucrare istorică de mare valoare în literatura noastră. Conține 268 pag. cu tipar curat și hârtie de lux. Prețul în loc de 4 cor., cum s'a vândut până acum, este adî numai 2 cor. + 30 bani porto.)

2) *Poesii de Veronica Micle,* regretată noastră poetă. Conține 144 pag. în loc de 8 cor., se vinde numai cu 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto.)

3) *Poesii complete* de Carol Serob. Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaților noștri și poeziile lui ocupă un loc frumos în literatura română. Prețul s'a redus dela 4 la 2 cor. (+ 20 b. porto.)

7) *»Vrei să te iubescă bărbatu?»* Broșura cu acest titlu conține povești practice serioase și forte potrivite pentru familiile bune. Prețul dela 1 cor. s'a redus la 20 b. (+ 5 b. porto.)

4) *Instrucțiunea gimnasticeii* în școlile de băieți și de fete. Cu 57 figuri în text, de *D. Ionescu,* profesos de gimnastică la liceul Lazăr și la școala normală de instituturi din București. Preț. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto). De lipsă e mai cu seamă pentru învățători.

5) *Originea monedelor* (a banilor) de *M. C. Sufu,* o interesantă conferință ținută la Ateneul Român din Bucuresci. În loc de 1 leu se vinde cu 50 bani.

6) *Poesii* de *F. M. Stoianescu.* Este o șarte mare de 252 pag. cu esterior plăcut și bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română și versurile sale frumoase nu au lipsă de laudă, căci se laudă de sine. În loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porte.)

Monologuri în versuri seria a 2-a după *Auguste Vacquerie, Eugene Manuel, Uhland, Emile Goudean, E. Grenet-Danco, și L. Ralisbonne, de Nicolae Țincu,* 1 cor. plus 5 b. porto.

Proprietar : Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Emulsiunea lui Scott

are o influență extraordinară de întărire asupra întregului organism, vindecă și întărește plămâni.

Tusea și răceala

fie cât de îndelungate se vindecă în scurt timp, folosindu-se *Emulsiunea lui Scott* și celui ce suferă de plămâni aduce ușurință *Emulsiunea lui Scott*, dacă cură s'a început la vreme, adeseori și însănătoșare deplină. (1)

Veritabilă numai cu marca pescarului ca semn de garanție a procedurii Scott. Prețul unei stiole originale 2 cor. 50 b. Se capătă în toate farmaciile.

**Sela „Tipografia și Librăria“
A. MUREȘIANU, Brașov
se pot procura următoarele cărți**

(La cărțile aici înscrise este a se mai adauga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandație.)

Scrieri literare pentru popor.

„Biblioteca copiilor“ vol. II. de A. O. Maior cuprinsul următor:

Moș-Crăciun, Iertarea, Cățelul neastâmpărat, Crin, Floare dalbă, Moș-Stan, Minciuna, Sa-ți fie de învățătură, Ionaș-Ariciul, Boieria lui Vasile și Berzele. Această carte scrisă în un limbaj frumos pe 118 pagini hârtie fină este un potrivit dar de Crăciun pentru copii. Costă cor. 1.60 plus 20 bani porto.

„Biblioteca pentru copii și tinerime“ vol. III 1 cor.

„Foiletoane“ de Stelian Russu cu cuprinsul următor: „O bucurie de Paști“, „La mănăstirea Sinaia“, „Cad Frunzele“, „Căpitanul Ioan“, „La Hunedoara“, „O povestire“, „Lângă Someș“, La Castelul lui Ioan Huniade Corvin“. Format Octav mare pe 75 pagini prețul 1 cor. plus 10 bani porto.

„Sofia Nădejde „Robia banului“ roman 361 pagini, prețul 2 cor. plus 30 bani porto.

„Valuri alinate“, traduse de Coșbuc, după Carmen Sylva. Cor. 1.50 plus 20 b. porto.

„Năvăliri barbare“, navelă de L. Bolcaș. Prețul 1 cor. plus 10 bani porto.

N. Iorga „Lupia pentru limba românească“, care conține acte și lămuriri privitoare la fapte din Martie 1906 săvârșite în București. Prețul 1 cor. pl. 10 b. porto.

„Scrieri și inscripții Ardelene și maramureșene“ de N. Iorga, profesor univ. Format cuart mare hârtie fină pe 533 pagini. Prețul cor. 3.50 bani plus 30 bani porto.

De renumitul povestitor Sadoveanu, „Mormântul unui copil“. Conține următoarele povestiri: Mormântul unui copil, Păcat boeresc, Tu nai iubit, In noaptea anului nou, O povestire de sărbători, Străjerul, Cel întâi, Plopul, Pastiul. Format octav pe 233 pagini. Prețul 2 cor. plus 10 bani porto.

„Ego“. Poesii de Victor Bontescu. Prețul cor. 1.50

„Etimologia limbii române de Dr. Seril Puscariu. Prețul cor. 7.20

Dictionar portativ româno-germân, maghiar de H. Schlandt, broș. à . . . —.20. Ediția intrăgă: german-maghiar-român, maghiar-germân-român și român-germân-maghiar, broș. la un loc . . . —.60.

Dictionar germano-român, pentru școlă și conversație de Th. Alexi. Edițiunea V, broș. 3.60. Dictionar româno-german pentru școlă și conversație de Th. Alexi, broș. 3.60.

Incerări în literatură de Ioan A. Lăpădat, broș. —.50.

I. C. Panfu: „In plasă“. „In Balta“. „Cale grea“. „La Odo“. „La cărciuma lui Tiriplic“. *Schitte din viața dela țera*. O broșură de 112 pag. cu prețul 40 bani (+ 5 bani porto.)

I. C. Panfu: „La țerg“, povestire din viața unui cioban. O broșură din 32 pag. cu prețul 16 bani + 3 bani porto.

„Din lumea basmelor“ de I. T. Mera cu 87 ilustrații originale format octav mare pe 284 pagini. Prețul cor. 3.50 plus 20 bani porto.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 6 Decembrie 1907

Măsura său creștate:	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	fi.
1 H. L.	Grăul cel mai frumos.	20	—
"	Grău mijlociu	19	—
"	Grău mai slab	18	—
"	Grău amestecat	17	—
"	Săcară frumoasă.	16	—
"	Săcară mijlocie.	15	—
"	Orz frumos	9	—
"	Orz mijlociu.	8	—
"	Ovăș frumos.	6	—
"	Ovăș mijlociu	5	80
"	Cucuruz	9	—
"	Mălaiu (meiu)	10	—
"	Mazăre.	15	—
"	Linte	30	—
"	Fasole	12	—
"	Sămânță de in	20	—
"	Sămânță de cânepă	14	—
"	Cartofi.	2	—
"	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită	1	16
"	Carne de porc	1	20
"	Carne de berbec.	—	72
100 kil.	Său de vită prospăt.	40	—
"	Său de vită topit.	62	—

La prea înalta poruncă a Maiest. Sale Apost. c. și reg.

A XXXVII. LOTERIE de Stat c. și r.
pentru scopuri de binefaceri civile.

Loteria această unică în Austria concesionată conține **18.389 câștiguri în bani gata** cu suma totală de **512.980 Cor.**

Câștigul principal 200.000 corone bani gata.

Tragerea urmază irevocabil la 19 Dec. 1907. Un los costă 4 corone.

Losuri se capătă la secțiile loteriilor de stat în Viena III Vordere Zollamtsstrasse 7. Colectanții de loterie, Trafic, la oficiile de dare, poste, telegraf și oăi ferate, zarafii etc. Planuri pentru cumpărători gratis.

Losurile se trimit franco.

Direcția c. r. a loteriei.
Secția loteriei de stat.

(2591.20-10).

Cruce seu stea după electro-magnetică
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta. Nu e mijloc secret.
Vindecă și inviorează pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boale se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, tuituri de ureche, bătăie de inimă, sgârciuri de inimă, asmă, auțul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, reoală la mâni și la picioare, reumă, podagră, isohias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale, carii la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pte examina aceste atestate Acel pacient care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde orice încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“, de ore-cc „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja înfăințate crucele mele electro-magnetice o recomandă indeosebi

Prețul aparatului mare e 8 cor. Prețul aparatului mic e 6 cor.
folosibil la morburii, cari nu sunt folosibil la copii și femei de mai vechi de 15 ani. constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țers și streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V/28, Strada VADÁSZ 34, colțul strada Kálmán.

FISCHER T COMP NAGYENYED
PEPINERIE DE POMI SI VITE

150.000 Pomi Roditori
1.000.000 Sujete
1.000.000 Planta pentru gard viu arbori de promenada, arbori de ornament, roze, fructe cu boaba, confiteri etc.

1 Milion altoae de vite, vita de vile Europeanasi Amerikană cu su.
Specialitate: altoae de vita pentru desert.

Sub-cultura 120 Jug. oat.

30.000 Pruni de Bistrita si de Bosnia oltuiti Exemplare foarte frumvase

Fără rădăcina

STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC
a lui MUSCHONG din Baia Buziaș
— modern instalat — afară de Kartel livrează prompt ori ce cantitate de

ACID CARBONIC
natural, chemic foarte curat, fluid

din izvoarele cu acid carbonic din Băile de la Buziaș renumite în toată lumea. pentru fabricarea de apă gazoasă, cărciumarilor, și alte scopuri industriale.

Cel mai spornic acid carbonic natural!

Estras din Analiza institutului Capitalei Budapest pentru probarea chemicaliilor și alimentelor Nr. 465 din anul 1907. „Miresul și gustul: Normal: conținutul de acid carbonic“: 99.57%. Acidul carbonic analizat corespunde perfect cerințelor igienice, și pe temelul abondenței de acid carbonic a se clasifica ca „foarte bun“.

Informații se dau cu plăcere din partea
Muschong's Kohlensäure-Werke und Mineralwasser-Versand
in Buziasfürdő.

Adresa telegramelor: MUSCHONG BUZIASFÜRDŐ. — Inter. Telef. 18.

TIPOGRAFIA
A. Mureșianu
Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI
CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE
STATUTE.
FOI PERIODICE.
BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.
PROGRAME ELEGANTE.
BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.
ANUNȚURI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE pentru toate speciile de serviciuri.
BILANȚURI.
Compturi, Adrese, Circulare, Scrișori. Couverte, in toă mărimea.
TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la
Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.